

СВЯТА, ЯКОЕ ЗАЎЖДЫ З НАМІ



Фота БелТА.

Выступленне Прэзідэнта Беларусі на парадзе ў гонар Дня Незалежнасці

Таварышы салдаты, сяржанты, прапаршчыкі і афіцэры! Дарагія ветэраны! Паважаныя суайчыннікі і госці!

Сёння Беларусь урачыста адзначае галоўнае дзяржаўнае свята — Дзень Незалежнасці. Дзень, які ў далёкім 44-м вярнуў мір на змучаную фашысцкай акупацыяй зямлю. Паказаў нязломную сілу савецкага народа, беларусаў, якія стаялі насмерць за сваю свабоду.

Роўна 75 гадоў таму тут адгрэмелі апошнія баі за сталіцу нашай Радзімы — горад Мінск. Гэта была перамога над самой смерцю. Гэта была ўрачыстасць адзінства і сілы духу вялікага пакалення воінаў-вызваліцеляў.

Сёння мы зноў згадваем усіх, хто гераічна трымаў удар агрэсара. І гэтая памяць — частка нашай нацыянальнай самасвядомасці.

З года ў год 3 ліпеня мы асабліва востра ўспрымаем гераічныя эпізоды Вялікай Айчыннай вайны.

Пражываем зноўку кожны факт, нібы самі да апошняй кроплі крыві абаранялі Брэсцкую крэпасць, Буйніцкае поле, паміралі ў лагеры смерці «Трасцянец», у дзіцячым канцлагеры «Чырвоны Берэг», гарэлі ў Хатыні, фарсіравалі Дняпроўскі рубяж.

Беларусь у далёкім 41-м першай прыняла на сябе удар захопнікаў і стала жывым шчытом на іх шляху. І ні пядзі роднай зямлі не было аддадзена ворагу без бою.

Супраціўленне пачалося з першых хвілін уварвання ворага. Але нават разбураная і акупаваная Беларусь засталася непакоранай.

Дарагія сябры! Мы 75 гадоў жывём пад чыстым небам. У імя святой памяці герояў Вялікай Айчыннай вайны мы абавязаны захаваць мір і незалежнасць сваёй зямлі, перадаць гэтую самую вялікую каштоўнасць у нашым жыцці наступным пакаленням.

Вякнаць гэту важную місію — значыць дастойна супрацьстаяць выкліку новых глабальных канфліктаў — ваенных, інфармацыйных, эканамічных. Такіх, якія ахопліваюць усе сферы жыцця, руйнуюць дзяржавы знутры і адкідаюць на дзесяцігоддзі назад у развіцці. Часам без адзінага стрэлу, але ўсё часцей — па крывавах сцэнарах.

У гэта глабальнае супрацьстаянне ўцягнутыя і невялікія дзяржавы. Усе ваююць сёння супраць усіх, і гэта адбываецца не проста вакол нас, а побач з нашымі межамі.

Мы маем намер выкарыстоўваць усе рэзервы для аднаўлення стабільнасці і спакою ў рэгіёне.

Прапануючы міралюбныя ініцыятывы, мы імкнёмся да галоўнай мэты — знайсці новыя шляхі і метады наладжвання ўзаемаадносін паміж рознымі геапалітычнымі сіламі.

Выключна для забеспячэння міру на сваёй зямлі мы ўмацоўваем баяздольнасць Узброеных Сіл, іншых войскаў і воінскіх фармаванняў.

З галоўным нашым стратэгічным партнёрам — Расіяй — ажыццяўляем ваеннае будаўніцтва, накіраванае на павышэнне абараназдольнасці Саюзнай дзяржавы.

Мы актыўна ўзаемадзейнічаем з краінамі Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы. Пашыраем супрацоўніцтва ў ваеннай і ваенна-тэхнічнай сферах з Кітайскай Народнай Рэспублікай. У гады Вялікай Айчыннай вайны нашы продкі разам змагаліся супраць агульнага агрэсара як на захадзе, так і там, далёка на ўсходзе. І сёння мы разам

стаім на варце спакою і дабрабыту нашых дзяржаў.

Сёлета ў парадзе войскаў прымаюць удзел ваеннаслужачыя Узброеных Сіл Расіі і Кітая, а таксама брацкіх дзяржаў.

Паважаныя таварышы! У гэты свяшчэнны дзень самяя цёплыя словы падзякі і ўдзячнасці мы адрасуем удзельнікам Вялікай Айчыннай вайны. Ветэранам, якія змагаліся ў тыя гады ў шэрагах Чырвонай арміі.

Дарагія суайчыннікі! У гэты святы дзень для кожнага з нас дзень жадаю вам шчасця, міру і дабрабыту.

Слава беларускаму народу, які адстаяў свабоду і незалежнасць Айчыны!

Слава беларускай арміі — гаранту непарушнасці нашых рубяжоў!

Са святам!
З Днём Незалежнасці, Беларусь!

Ура!

БУДУЧЫНЯ — У АДЗІНСТВЕ НАРОДА

Пра гэта гаварыў Прэзідэнт у выступленні падчас урачыстага сходу ў Палацы Рэспублікі, прымеркаванага да Дня Незалежнасці і 75-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Урачыстым сходам і канцэртам майстроў мастацтва «Вызваленне» ўвечары 2 ліпеня распачаліся святочныя мерапрыемствы па ўсёй краіне.

Аляксандр Лукашэнка назваў дату вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў пунктам адліку новай гісторыі краіны — мірнай і стваральнай, які нават праз доўгія шчаслівыя гады пад чыстым небам нязменна вяртае нас у адзін з самых цяжкіх і гераічных перыядаў жыцця беларускага народа.

Амаль восем дзясяткаў гадоў таму на тэрыторыі Беларусі разгарэўся ачаг самай жорсткай у гісторыі чалавечтва вайны. Менавіта на беларускую зямлі фашысцкія захопнікі, прайшоўшы палову Еўропы, упершыню сутыкнуліся з самым лютым супраціўленнем і пацярпелі першыя буйныя страты.

Беларусь страціла ў вайне каля тры мільёны чалавек. Калі палічыць і ненароджаных дзяцей, гэтая лічба, па словах кіраўніка дзяржавы, пераверне нашу свядомасць і ўспрыманне страт, якія панесла краіна.

Штогод 3 ліпеня, у Дзень вызвалення Мінска, беларусы перажываюць трагедыю тых гадоў і шануюць герояў, якія абаранілі нашу зямлю. У гэтыя дні сучаснікі схіляюць галовы перад усімі, хто жыццём заплаціў за мірную будучыню.

Прэзідэнт выказаў словы падзякі і брацкім народам —

«усім, хто змагаўся за нашы гарады і сёлы, як за сваю малую радзіму, хто вызваляў Беларусь і дапамагаў аднаўляць з руін і попелу ў пасляваенныя гады».

На думку Аляксандра Лукашэнка, Вялікая Айчынная вайна магла паставіць кропку ў нашай гісторыі, спыніць існаванне беларускага народа. Але ў страшных выпрабаваннях выявіўся нязломны беларускі характар, нацыянальная ментальнасць, якая ніколі не паддавалася рацыянальнаму разуменню тых, хто і раней прыходзіў з мячом на нашу зямлю.

Успомніў у сваім выступленні лідар Беларусі і пра шматлікія дыскусіі на тэму працікаў, дапушчаных у пачатку Вялікай Айчыннай вайны: «Менавіта на гэтай цяжкай для нас тэме спекулююць і розныя дэструктыўныя сілы ўнутры краіны, але часцей звонку».

Прэзідэнт адзначыў, што нельга дазволіць змясціць акцэнт той эпохі і перакласці адказнасць за ваенныя страты на людзей, якія да апошняга верылі ў сумленнасць дасягнутых палітычных дамоўленасцяў напярэдадні вайны.

«Мы не будзем судзіць мінулае, але будзем здабываць з яго ўрокі. Хай нават жорстка, непрыемныя ўрокі. Сёння мы дакладна ведаем, што за мір трэба змагацца ў мірны час. Гэта галоўны ўрок, які вынікае з любой вайны, асабліва той вайны. Бачачы, як у сучаснай гісторыі дэвальвуюцца сістэма міжнародных адносін, якая склалася, зноў абяцэнне ваецца чалавечай жыццё, мы павінны абавязкова трымацца разам, — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. — Разам абараняць наш суверэнітэт, змагацца

супраць войнаў і канфліктаў сваёй актыўнай пазіцыяй. Не адмоўвацца, а заклікаць краіны свету да прыняцця адказных рашэнняў, каб пагасіць усе гарачыя кропкі на нашай планеце. Калі будзем маўчаць па прычыне «наша хата з краю», заўтра гэты ўсё прыйдзе ў наш дом».

Не мог Прэзідэнт не пракаментаваць гарачыя дыскусіі, якія разгарнуліся наконт законапраекта пра вайсковую службу.

Суверэнітэт і незалежнасць — дарагія рэчы, якія грамадства ўспрыняло «на ўра». І калі паўстала пытанне пра абавязак, пра цану незалежнасці, хоць бы ў частцы абароны суверэнітэту і незалежнасці, мусіруецца думка, што хтосьці павінен выконваць воінскі абавязак, а хтосьці не. Але хто тады будзе абараняць незалежнасць краіны? «Можна звярнуцца ў НАТА, Паўночнаатлантычны блок і папрасіць іх. Калі мы моцна папросім, яны нам паабяцаюць. Вы хочаце гэты варыянт? Я — не. Ёсць іншы варыянт, ён нам бліжэйшы — мы нядаўна ў такім варыянце існавалі, — брацкая, родная нам Расія. Мы можам уступіць у склад Расіі, папрасіць іх, каб яны нас абаранялі, — пералічвае варыянты беларускі лідар. — Вы хочаце ў склад Расіі, каб яна нас абараняла? Не. І я не хачу. Тады застаецца трэці варыянт — самі будзем абараняць сябе».

З амаль 2000 народаў толькі дзясятая частка здолела стварыць уласную дзяржаву. Сярод такіх і наша Беларусь. «І тое, што за чвэрць стагоддзя сваёй незалежнасці ва ўмовах магнутага палітычнага, інфармацыйнага і эканамічнага ціску (памтаваце, зусім нядаўна было) нам удалося абараніць

суверэнітэт, захаваць мір і парадак у краіне — стала нашай з вамі агульнай перамогай у найноўшай гісторыі. Перамогай без вайны, што вельмі важна», — канстатаваў кіраўнік краіны.

Памятаючы мінулае, Беларусь вядзе міжнародны дыялог на прыпынках добраўсёдуштва і ўзаемнай павагі, захоўвае міжканфесійную і ўнутрынацыянальную згоду, імкнецца да справядлівага і гарманічнага развіцця грамадства. Гэтак навучыла нас гісторыя.

«Мы дакладна ведаем, што будучыня Беларусі ў згуртаванасці народа і нацыянальным адзінстве. Гэта самае вялікае дасягненне нашай дзяржавы і самая лепшая спадчына, якую мы пакінем нашым дзецім і нашым унукам. Мы ганарымся мужнасцю і гераізмам пераможцаў, сваёй працай, поспехамі і мэтай у мірным жыцці імкнёмся быць годнымі прадаўжальнікамі іх слаўнага подзвігу. Разам будзем моцную і незалежную дзяржаву. Усё, што зроблена сёння ў Беларусі, нязменна асацыюецца са знакамай высокай якасці. І гэта дзякуючы вам усім, хто любіць сваю краіну, сумленна працуе ў імя нашай агульнай мэты: зрабіць яе сучасную гісторыю слаўнай і прыгажэйшай. Мы ведаем, што ўсё дасягальнае, але толькі калі будзем верыць ва ўласныя сілы, захаваем мір і зробім усё магчымае ў імя гэтай жыцця на гэтай Зямлі», — рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка.

Народ Беларусі глядзіць у будучыню і ведае, што яна ёсць, пакуль берагуць памяць пра мінулае. І гэтую памяць усабляе галоўнае дзяржаўнае свята — Дзень Незалежнасці.

Марыя ДАДАЛКА.



Адкрыццё мемарыяла «Урочышча «Пясікі» запланавана на другі квартал 2020 года

У адным з самых жалобных куткоў полацкай зямлі знайшлі апошні прыстанак амаль 150 тысяч ахвяр фашызму, 38—40 тысяч з якіх былі савецкімі ваеннапалоннымі з перасильнага лагера «ДУЛАГ-125» у 1941—1944 гадах. Іх забілі фашысты і тыф, ад якога штодня гінула дзвесце чалавек.

Да нядаўняга часу тут было дзевяць магіль, ледзь прысьпаваных пяском. Акт абследавання ад 7 мая 1945 года сведчыць, што дзве магільныя захопнікі перад адступленнем спрабавалі спаліць, каб утаіць следы злачынства. У пасляваенныя гады тут сярлі збожжа, пасвілі коз, пасяла была пустка...

«Увекавечыць памяць імкнуліся даўно — грошай не хопала. У 2010 годзе Палацкае аддзяленне Беларускага фонду міру звярнулася ў Палацкі гарадскі Савет дэпутатаў за адпаведнай прапановай, і ўвёс корпус аднагалосна прагаласаваў за тое, што наш абавязак перад загінулымі — стварыць ім помнік», — успамінае старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па заканадаўстве Наталля ГУЙВІК. Да падтрымкі гэтай ініцыятывы актыўна далучылася і «Звязда».



Кошт праекта мемарыяла склаў мільярд неадзінадушных рублёў, але пасля 2011-га будаўнічыя работы штогод даражалі. Мемарыял «Урочышча «Пясікі» быў уключаны ў дзяржаўную праграму на 2015—2020 гады, і з дапамогай бюджэтных грошай першая чарга будаўніцтва ўжо зладзена ў эксплуатацыю.

Днём канчатковага адкрыцця мемарыяльнага комплексу ў Палацку можа стаць 9 мая ці 22 чэрвеня 2020 года, паведаміла журналістам падчас вачасных памяці ва ўрочышчы «Пясікі» Наталля Гуйвік.

Па яе словах, гатоўнасць мемарыялу цяпер складае амаль 75%, засталася сабраць каля двухсот тысяч рублёў, каб завяршыць стварэнне комплексу: пабудаванне уваходных партал у выглядзе крыжа і лаўровага вянка, пад'язную дарогу, стаянку, агароджу, дошку з імёнамі ўсіх, хто браў удзел у зборы сродкаў. Да яго, дарэчы, далучыліся не толькі беларусы, як кажуць, усім светам, але і замежжа: зрабілі ўнёсак горад-брацкім Палацка-нямецкі Фрыдрыхсхафен і жыхары Расіі. З'явіцца ў мемарыяле і помнік воінам 1812 года — бо на месцы пахавання ішлі баі і ў XIX стагоддзі: тут знойдзены гзізікі салдат той вайны, эмблемы вайсковых злучэнняў.

«Да завяршэння будаўніцтва комплексу падступіліся некалькі разоў, і вось уоршце выходзім на фінішную прамую дзякуючы сумесным намаганням і масавай улады, і аблвыканкама, і грамадскіх аб'яднанняў. Сапраўды, праект грандыёзны, і сёння, калі абазначыліся ўжо ягоня контуры, становіцца лёгка і радасна на душы. Гэта наша памяць, тое, што нас аб'ядноўвае», — адзначае член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па прамоўнасці, палітна-энергетычным комплексе, транспарце і сувязі Андрэй ЮНІЦЫН.

На «генеральнай рэпетыцыі адкрыцця» слёзы выціралі нават мужчыны — настолькі кранула гледачую тэатралізаваную пастаноўку з лагернай гісторыі. Прадстаўнікі ўлады, грамадскіх аб'яднанняў, вайскоўцы, вятэраны і моладзь уклалі кветкі да помніка, аддаўшы даніну паміці падчас хвіліны маўчання.

«На гэтым месцы асабліва відаць, колькі гора, бяды перанёс наш народ. Перамога палітая крывёю, зямля наша палітая крывёю. Наша задача — данесці нашадкам памяць пра тое, што тут калісьці было. Работу мы да канца года завяршым, зробім добраўпарадкаванне, і тут будучы заўсёды праходзіць мерапрыемствы, будзе збірацца моладзь, уключым мемарыял у маршруты дэлегацый», — паведаміў старшыня Палацкага райвыканкама, член Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Мікалай ШАУЧУК.

Барвара МАРОЗАВА, г. Палацк.

ВІНШАВАННІ З УСЯГО СВЕТУ

Віншаванні з Днём Незалежнасці Беларусі паступілі ў адрас кіраўніка дзяржавы Аляксандра Лукашэнка і беларускага народа ад кіраўнікоў замежных краін, замежных палітычных і грамадскіх дзеячаў, кіраўніцтва інтэграцыйных аб'яднанняў, паведамліў у прэс-службе беларускага лідара.



мы будзем і надалей паспяхова развіваць канструктыўнае двухбаковае супрацоўніцтва ва ўсіх сферах, а таксама ўзаемавыгадныя інтэграцыйныя працэсы ў рамках Саюзнай дзяржавы і на еўразійскай прасторы».

«У апошнія гады дзякуючы вашаму цвёрдаму кіраўніцтву ў Беларусі захоўваюцца палітычная стабільнасць, устойлівае развіццё эканомікі, умяцоўваецца дэбрабыт народа. Агульная моц дзяржавы і яе ўплыў на міжнароднай арэне бесперсперанна растуць. Кітай які добры сябар і добры партнёр Беларусі шчыра рады гэтакім. Упэўнены, Беларусь дасягне яшчэ большых поспехаў у розных сферах дзяржаўнага будаўніцтва», — гаворыцца ў віншаванні, якое накіраваў Старшыня КНР Сі Цзіньпін.

«Народы Украіны і Беларусі заўсёды звязвалі ўзаемавыгадныя добрасуседскія і партнёрскія адносіны, далейшаму развіццю і ўмацаванню якіх Украіна заўсёды будзе надаваць прыярытэтнае значэнне. Упэўнены, што гэтак будучы спрыяць нашы сумесныя намагання і канструктыўныя палітычныя дыялогі, у тым ліку падчас II Форуму рэгіянаў Украіны і Беларусі восенню гэтага года», — гаворыцца ў віншаванні Прэзідэнта Украіны Уладзіміра Зяленскага.

Прэзідэнт Францыі Эмануэль Макрон у віншавальным пасланні Прэзідэнту Беларусі адзначыў, што 2019 год характарызуецца працягам інтэнсіфікацыі двухбаковых адносін паміж двума краінамі ў палітычнай, эканамічнай і парламенцкай сферах. «Будзьце ўпэўнены, што Францыя выступала за паглыбленне дыялогу з суседняй дзяржавай Еўрапейскага саюза ў мэтак садзейнічання лепшаму разуменню нашых узаемных палітычных кірункаў», — падкрэсліў ён.

«Малю Госпада пра дараванне беларускаму народу брацкай згоды і саўдэрнасці, у якіх кожны будзе мець магчымасць дасягнуць поўнага росквіту ўсіх граняў сваёй асобы, у тым ліку духоўнай. Хай блаславіць і захавае Бог вас, вашых папчнікаў і ўсіх беларусаў», — гаворыцца ў віншаванні Папы Рымскага Францыска.

НАШ ГАЛОЎНЫ ДЗЕНЬ

Шоу асілкаў, кірмаш цудоўных вырабаў, легендарны Т-34 на галоўным праспекце і феерычны салют — Мінск, а разам з ім і ўся краіна з размахам адзначылі Дзень Незалежнасці і 75-ю гадавіну вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Карэспандэнты «Звязды» з раніцы да вечара былі ў самым эпіцэнтры падзей, каб расказаць і паказаць чытачам, як беларуская сталіца сустрэла свята.

Каля 80 мерапрыемстваў у розных раёнах Мінска былі падрыхтаваны для мінчан і гасцей горада да 3 ліпеня. Самыя маштабныя гуляні разгарнуліся на пляцоўцы каля Палаца спорту. Для прысутных працавалі фудкорты з разнастайнымі стравамі беларускай і іншай кухні, былі ўсталявалі сталы з пасадачнымі месцамі для дзвюх тысяч чалавек. Непадалеку размясцілі рады з прылаўкамі майстроў, у якіх можна было набыць разнастайныя хэндмэйд-упрыгожанні, цацкі, кавальскія выбары і шмат іншага. Для гараджан зладзілі канцэрт. А трынаццатай гадзіне пачаўся турнір па сілавым экстрыме «Minsk Strong Battle — 2019».

У гэты асаблівы дзень на галоўных вуліцах з кожным годам менш тых, каму ў першую чаргу прысвечана свята вызвалення і каму мы абавязаны сваёй незалежнасцю, — у Мінску пражывае крыху больш за 1700 ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны. Самым маладым з іх ужо амаль 90 гадоў, таму сустрэць іх у шумных гуляннях складана. Але шматлікая моладзь, якая ўдзельнічае ў святочных мерапрыемствах, імкнецца выказаць ім словы падзякі.

«У Дзень Незалежнасці адчуваецца гонар за нашу краіну і яе незалежнасць. Нашы бабулі і дзядулі падчас вайны былі маленькія, але яны памяталі гэтыя падзеі і расказвалі нам, — дзеляцца прыгажуні Таццяна і Настасся, якіх мы сустрэлі на гуляннях. — Трэба абавязкова падзякаваць ветэранам. Трэба, каб моладзь іх ведала ў твар, каб пра іх расказвалі. Ветэранаў застаецца няшмат, і трэба ўсімі сіламі дапамагчы пераможцам».

Акрамя моладзі, на галоўных забаўляльных пляцоўках сталіцы былі і прадстаўнікі старэйшага пакалення. Каля імправізаванай фотазоны з рарытэтнымі аўтамабілямі мы пазнаёміліся з вайскоўцамі ў адстаўцы. Палкоўнік запаса Мікалай Аляксеевіч расказаў, што асабіста для яго значыць свята вызвалення. «На пачатку вайны мне было 10 гадоў, але я памятаю яе пачатак, як бацька на вайну пайшоў. Ён у мяне таксама ваенны чалавек быў. Першая палова вайны была асабліва цяжкая для савецкага народа, — усламінае новы знаёмы, і ў яго вацах я адразу заўважаю самоту. — Дзякуючы дзеянням беларускіх, украінскіх партызан немцаў змучылі, і да Масквы яны прыйшлі ўжо змардаваныя. Я сам расіянін па нараджэнні, але ўжо лічу сябе беларусам — жыў тут 30 гадоў. Наш народ у той час быў згуртаваны. І сучаснае малодое пакаленне павінна разумець: калі мы ўсе будзем адзіныя, тады нам нічога не страшна».

Нечакана надвор'е змянілася і наляцела хмара. Мы таксама схвалілі пад дахам аднаго з павільяёнаў. Пакуль чакалі, калі скончыцца дождж, завязалі размову з Надзеяй. «Няхай нават надвор'е дрэннае, але святкаваць трэба абавязкова. Будні нашы не такія простыя, таму трэба радавацца. Паглядыце на італьянцаў, яны ж без свята не жывуць. А мы, беларусы, часам ходзім пахмурныя. А гэта свята натхняе, — адзначае жанчына. — У мяне тата рускі, але ён удзельнічаў у вызваленні

Гомельскай вобласці. Для яго гэтыя святы былі асаблівыя. Трэба захоўваць памяць і для моладзі, каб яны ведалі і паважалі традыцыі».

75-я гадавіна вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў — свята не толькі для нашага народа. Каля Палаца спорту мы сустрэлі калегу, журналіста прававога партала Гусейнся Яшара. У руках ён трымаў партрэт Героя Савецкага Саюза Наджафгулу Рафіева, імя якога ўвекавечана ў назве адной з вуліц Маскоўскага раёна сталіцы. Як мы даведаліся, карэспандэнт прыехаў на свята ў Мінск з Азербайджана. «Я прыехаў, каб успомніць пра герояў-азербайджанцаў, якія прымалі ўдзел у вызваленні Беларусі. Гэта Герой Савецкага Саюза малодшы лейтэнант Рафіеў, камандзір узвода, — паказвае ён на партрэт. — Калі савецкія войскі ўвайшлі на тэрыторыю Беларусі, яго ўзвод абышоў ворага з тылу і адкрыў праход іншым часцям для ўдару па ворагу».

Увечары святкаванне перамясцілася да абеліска «Мінск — горад-герой». Там чакалі пачатку кульмінацыі дня — парады войск Мінскага гарнізона. Сёлета галоўную падзею перанеслі на вечар.

А дзевятай гадзіне сэрцы глядачоў, здаецца, замерлі ў трывожна-святочным чаканні: над горадам пачуўся гул авіяцыі. Сучасныя баявыя самалёты і верталёты разрэзалі неба сталіцы, быццам чырвоную стужку, і распачалі парад.

Затым у строі прамаршыравалі 25 пешых парадных разлікаў. Упершыню ў парадзе прынялі ўдзел аж тры разлікі жанчын-вайскоўцаў. Два з іх прадстаўлены прыгажунямі Узброеных Сіл і адзін — супрацоўніцамі Міністэрства ўнутраных спраў.

Добрай традыцыяй стаў удзел у парадзе разлікаў Узброеных Сіл Расіі і Народна-вызваленчай арміі Кітая. Сёлета ў строі — і сцягавыя групы вайскоўцаў з Азербайджана, Арменіі, Казахстана, Кыргызстана, Таджыкістана, Узбекістана.

Перад трыбунамі пранеслі Сцяг Перамогі, Дзяржаўныя сцягі Беларусі і СССР, штандары франтоў, якія вызвалілі Беларусь. Пачэснае месца знайшлі ў строі баявыя сцягі партызанскіх фарміраванняў ваенных часоў.

Дарэчы, прамаршыраваў і партызанскі парадны разлік. Яго ўдзел у парадзе — асаблівы знак пашаны і сімвал усенароднай барацьбы.

Увагу прысутных, асабліва маленькіх глядачоў, прыцягнуў парад ваеннай тэхнікі. Сёлета прадстаўлена 24 разлікі. 70 % узораў тэхнікі — найноўшая або якая прайшла найглыбейшую мадэрнізацыю. Як звычайна, узначальваў механізаваную калону легендарны танк Перамогі Т-34.

Завяршылася мерапрыемства, мабыць, самай чаканай дзеяй — пляц-парадам зводнай роты ганаровай варты Мінскай ваеннай камандатуры.

Усяго ў ваенным парадзе прыняло ўдзел каля пляці тысяч вайскоўцаў, а ў складзе механізаванай калоны — больш за 280 адзінак колавай і гусенічнай тэхнікі. У паветраным парадзе было задзейнічана каля 50 самалётаў і верталётаў.

Акурат з завяршэннем парада і тэатралізаванага эпізоду «Беларусь гераічная» з акцыяй «Праспяваем гімн разам» неба над Мінскам расквеціў святочны салют.

Але на гэтым святкаванне не закончылася. Самыя трывалыя і бадзёрыя мінчане і гасці сталіцы засталіся на канцэрт каля абеліска, дзе іх чакалі выступленні айчынных артыстаў з найлепшымі сучаснымі кампазіцыямі і хітамі мінулых гадоў.

Марыя ДАДАЛКА.



Фота Ганна ЗАНКВІЧ/БелТА.



Віцебск.

ПАМ'ЯТАЕМ.



Гомель.



Брэст.





СВЯТКУЕМ



Гродна.



Хатынь (Мінская вобласць).



Буйніцкае поле (Магілёўская вобласць).



Фота: Анастасія ЮШЧУХА, Гена ЗАНКОВІЧ, БелТА.

Забраць увесь боль

Ўзбекскі паэт і празаік Кучкор Наркабіл, збіраючы ў Беларусі матэрыялы для сваёй новай кнігі пра Вялікую Айчынную вайну, напісаў верш, прысвечаны краіне-партызанцы, гораду-герою Мінску.

У Саюзе пісьменнікаў Узбекістана яму параілі паехаць да беларускіх сяброў і пабачыць на свае вочы тыя адрасы, дзе народ праліваў кроў, дзе разам з беларусамі змагаліся з фашыстамі ўзбэкі. Кучкор Наркабіл наведаў Беларускі дзяржаўны музей Вялікай Айчынай вайны, сустрэўся з вартавымі памяці ў Нацыянальным гістарычным музеі Беларусі. Беларускія сябры дапамаглі ўзбекскаму калегу ажыццявіць паездку па мясцінах партызанскай памяці ў Пухавіцкі раён. Добрым апявалымі кам пра вайну для ўзбекскага госьця выступіў дырэктар Пухавіцкага раённага краязнаўчага музея Аляксандр Аляксандравіч Прановіч.

І ўжо амаль развітваючыся з Беларуссю, Кучкор Наркабіл перадаў новым беларускім сябрам верш, які напісаў у чэрвеньскія дні. Напісаў у Беларусі, у Мінску, у самы парададзень Дня Незалежнасці Беларусі, у самы парададзень Дня вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Твор пераклаў на беларускую мову Навум Гальпяровіч.

— Цяпер, пасля сустрэчы з Беларуссю, — сказаў на развітанне з гераічным Мінскам, новымі знаёмымі і сябрамі спадар Наркабіл, — я проста абавязаны напісаць кнігу пра Беларусь ваенную, пра ўзбэкаў, якія пралівалі тут кроў. І як толькі напішу і выдам гэты твор — адразу ж першым падарункам будзе кніга, адпраўленая ў Беларусь, у ваш музей Вялікай Айчынай. Нізі паклон беларусам, якія так старанна захоўваюць памяць пра драматычныя і гераічныя падзеі мінулага.

Сяргей ШЫЧКО.

Кучкор НАРКАБІЛ

Слаўны Мінск. Гэты велічны новы музей.
Тут з парова я убачыў вайну.
Сэрца цісне ў мяне і ў людзей
Праз самотную цішыню.
Нібы я ў Афгане. У памяці зноў
Успываюць трывожныя дні.
Але тут з той, Айчынай, убачыў я кроў.
Яна ў сценах, ты толькі краіні.
Гэта Гітлер, той жудасны людздар,
Бойню ў гэтай зямлі развязаў.
Лютаваў тут фашыст ненасытны,

як зер.

І ў ваках маіх сёння спляза.
Тут зганялі людзей да смяротнай сцяны,
І рыдала ў адчай дзіці.
А фашыст з кулямёта бязлітасна біў,
Адймаючы ў людзей жыццё.
І не дождж, а з нябёсаў пралілася кроў,
І заплакалі мхмары і дол
Пра загінулых тут і дачок і сьноў.
І ўсё ў жудасці стыла вакол.
Ты, дзяўчына прывожа, сёння не плач,
Бо сплязы ўжо поўна зямля,
Гэты боль тут не ў сілах суняць,
І жыве гэтым кожны пакуптлівы ўздёж.
І бязрозкі аб гэтым шумяць.
Я выходжу з музея. Цябе, Беларусь,
Прыцяскаю да сэрца сваёго.
Я твой боль назаўсёды з сабой забяру,
І ты будзеш як вечны агонь.

З узбекскай.
Пераклад Навума ГАЛЬПЯРОВІЧА.

Песню бярэце з сабою...

ТРЭЦЯГА ЛІПЕНЯ

Рубрыку вядзе Яўген КСЯНЕВІЧ.
evgenyksenovich@gmail.com



У гэтыя святочныя дні па ўсёй Беларусі шануюць памяць пераможцаў мінулай вайны. Да абеліскаў і помнікаў героям ускладаюцца кветкі, і праходзяць урачыстыя мерапрыемствы. Мы ўсе ў вялікім даўгу перад тымі, хто загінуў на вайне, перад нашымі ветэранамі. Дзякуючы іх подзвігу мы жывём у мірнай, шчасливай, заможнай краіне. Хай і гэта наша песня будзе ім шчырым падарункам.

J = 110 *урачыста, рымміна*

Музыкальная партытура з тэкстам песні "Трэцяга ліпеня". Тэкст перапісаны ў партытурнай форме пад галіву.

Вершы —
Валянціна ГРУЦЬ-РУСАКЕВІЧ,
музыка — Яўген КСЯНЕВІЧ.

Куплет 1:
Ідучы гады...
На жаль, вас, родныя, усё меней,
Каму падзякі словы хочам

зноў сказаць
За шчасце ўсіх пасляваенных
пакаленняў
У міры жыць, вучыцца, працаваць.

Прыпеў:
Сёння ж лета квітнее ліпамі,
Загала зямля мая раны.
То прымець у дзень трэці ліпеня
Наш удзячны паклон, ветэраны.
За маю Беларусь свабодную
І за шчасце жыцця і міру:
— Дзякуй вам, — гавары я —
— родныя! —
Ад усіх пакаленняў, шчыра.

Куплет 2:
У дні, што набліжлі Перамогу,
Удзячнай памяццю усе мы

знітаваны,
Ваенную успомнім зноў дарогу,
Яе ахвярам аддадзім панашу.

Прыпеў
Куплет 3:
І, верыцца, не ўдасца часу замеці
Святую памяць гэту засняжыць —
Перадаўца эстафета нашай
памяці
Ад сёння тым, хто заўтра будзе
жыць.
Прыпеў

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	4.44	21.43	16.59
Віцебск	4.25	21.41	17.16
Магілёў	4.34	21.33	16.59
Гомель	4.40	21.21	16.41
Гродна	5.00	21.57	16.57
Брэст	5.01	21.48	16.47

Месяц

Маладзік 2 ліпеня.
Месяц у сузор'і Льва.

Імяніны

Пр. Георгія, Максіма, Паўла, Юльяна, К. Альжбеты, Мальвіны, Андрэя, Інакенція, Тодара.



Фота Анастасі КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

Схема паказвае надвор'е ў розных гарадах Беларусі і суседніх краінах на 4 ліпеня. Уключае тэмпературныя дыяпазоны і тыпы надвор'я.

Даты | Падзеі | Людзі

4 ЛІПЕНЯ

1904 год — нарадзіўся Анатоль Адамавіч Альшэўскі, дзеяч рэвалюцыйнага руху ў Заходняй Беларусі, публіцыст. З 1925 года на падполнай рабоце ў Заходняй Беларусі. На III канферэнцыі (1926) і з'ездзе КПЗБ (1928) абраны членам ЦК. Быў рэдактарам друкаваных органаў ЦК КПЗБ «Бальшавік» і «Чырвоны сцяг». У 1927 годзе арыштаваны польскімі ўладамі, з 1928-га ў СССР па абмене палітычнымі вязнямі. З 1932 года ў рэдакцыі Прадстаўніцтва ЦК КПЗБ пры ЦК КП(б) у Мінску, на прафсаюзнай рабоце. У публіцыстычных артыкулах выкрываў палітыку ўрада Польшчы. У 1937 годзе рэпрэсаваны, у тым жа годзе памёр. Рэабілітаваны пасмяротна.

1954 год — у Мінску адкрыты манумент Перамогі — помнік у гонар перамогі над фашыскай Германіяй і ў гонар воінаў Савецкай арміі і партызан, якія загінулі ў Вялікую Айчынную вайну. З ліпеня 1961 года каля падножжа манумента запалены Вечны агонь.

1054 год — у сузор'і Цяльца ўспынула самая яркая звышновая зорка, якую на працягу 23 дзён маглі назіраць днём старажытныя кітайскія і японскія астраномы. Уначы час яна была бачная амаль два гады. Пасля выбуху зорка ператварылася ў Крабавідную туманнасць (Crab Nebula), у цэнтры якой знаходзіцца пульсар — магутная крыніца электрамагнітнага выпраменьвання.

1776 год — у Філадэльфіі другі Кантынентальны кангрэс пачаў аб'яўшчы сваё аддзяленне ад Вялікабрытаніі і назваўшы краіну Злучанымі Штатамі Амерыкі. Праз год кангрэсам быў зацверджаны і нацыянальны сцяг з 13 чырвоных і белых палос, які чаргуюцца, і 13 белых зорак на сінім фоне ў левым верхнім куце. Лік 13 адпавядаў колькасці калоній, якія паўсталі.

1899 год — нарадзіўся Аляксандр Сцяпанавіч Пірагоў, расійскі бас, саліст оперы Вялікага тэатра, народны артыст СССР. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР (1943 г., 1949 г.). Памёр у 1964 годзе.

1939 год — нарадзіўся Адольф Якаўлевіч Шапіра, савецкі, латвійскі і расійскі рэжысёр, тэатральны педагог, драматург, прафесар. Народны артыст Латвійскай ССР (1986), заслужаны дзеяч мастацтваў Расійскай Федэрацыі (2019). Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Латвійскай ССР.

1969 год — 140 тысяч чалавек сабраліся на фест у Атланце, каб убачыць сярод паўтара дзясятка выканаўцаў Led Zeppelin, Creedence Clearwater Revival і Джэніс Джоплін.



УСМІХНЕМСЯ

— Як зразумець розніцу паміж платнай і бясплатнай медыцынай?

— Нічога складанага. У першай цябе лечыць псіхатэрапеўт, а ў другой — псіхаваны тэрапеўт.

Навука даказала, што жанчыны ўважлівай за ўсё слухаюць сваіх мужоў тады, калі тыя размаўляюць з іншымі жанчынамі.

— Ты з алкаголем сябрауеш?

— Не, у нас з ім вайна на знішчэнне.

— Калі я памру, ты зноў ажэнішся?

— Не.
— Проста так будзеш жыць з іншай жанчынай?

— Блін, Валя, ты ж проста выцяла мезенец!

